



Personeel en organisatie

Memorabele jubileumdag

Vrijdag 9 september 2016 scheen de zon volop tijdens de Agriton-jubileumdag. We kijken terug op een fantastische dag die in het teken stond van kennisdeling en ontmoeting, maar ook dankbaarheid. Leveranciers, klanten en de vele ambassadeurs van ons gedachten-goed geven Agriton's boodschap extra glans. De jubileumdag gaf ons nog meer energie om verder te werken aan onze missie. Het beter



maken van de wereld met (gefermenteerd) voedsaam organisch materiaal. Of zoals onze huisrapper treffend zingt: 'De kringloop is de basis, de bodem de fundering. Fermentatie het proces, Agriton de smering.' Een filmverslag van de jubileumdag en de genoemde rap vindt u op: www.agriton.nl



Vertrek collega Peter van der Woerd

Buitendienstmedewerker Peter van der Woerd geeft zijn loopbaan een doorstart met een nieuwe uitdaging. Het betekent dat wij afscheid van Peter nemen. Voor vragen kunt u nog terecht bij hem tot 31-12-2016.

in de buitendienst, in regio midden-Nederland. Op dit moment werkt hij nog bij For Farmers. In het volgende Agritoontjes stellen we hem aan u voor en legt hij uit hoe hij u van dienst kan zijn.

Vacature financieel- administratief medewerker

Heb je zin in een nieuwe uitdaging in de duurzame land- en tuinbouw en draag je de agrarische wereld een warm hart toe?

Lees dan in onze vacature wat de mogelijkheden zijn om onderdeel te worden van ons team in Noordwolde. De functieomschrijving is te lezen op: www.agriton.nl

Kerstvakantieregeling transport

Vanaf de kerstdagen t/m de jaarwisseling zijn wij gesloten. Bestellingen kunnen t/m donderdag 22 december worden verstuurd. Vanaf 2 januari staan wij weer voor u klaar.

Colofon

EM AGRITON BV
Molenstraat 10-1
8391 AJ Noordwolde

Tel: +31 (0)561 433115
info@agriton.nl www.agriton.nl

Tekst en vormgeving: TRYNKES communicatie en creatie
Redactie en opmaak: Cor Bos cbos@agriton.nl
zet- en drukfouten voorbehouden

Kalender

Kerstreces: vanaf de kerstdagen t/m de jaarwisseling zijn wij gesloten

Beurzen:

Noord Nederlandse Landbouwbeurs	14 t/m 17 dec-16	Leeuwarden
Biobeurs	18-19 januari-17	Zwolle

Actueel

Bodemvruchtbaarheid en organische stof: gesprekstof voor de winter

Het seizoen 2016 loopt ten einde. Voor u en ons het moment om aandacht te besteden aan het afgelopen groeiseizoen en op basis daarvan keuzes te maken voor het nieuwe seizoen, in 2017. Wat daarbij ter sprake zal komen is het onderwerp bodemvruchtbaarheid.

Agriton werkt niet voor niks al meer dan 25 jaar aan het uitdragen van kennis hierover. We geloven dat bodemvruchtbaarheid een belangrijke pijler is voor elk boerenbedrijf.

Eigenschappen als organische stof, pH, buffercapaciteit (C.E.C.) en de vulling van de bodem met mineralen en sporelementen, geven een beeld van de vruchtbaarheid van uw bodem.

Wellicht zijn tijdens het seizoen gebreken naar voren gekomen die met een reparatie-

bemesting bijgestuurd kunnen worden. Ieder jaar weer blijkt uit analyses die gebreken naar voren te komen, die gevolgen hebben voor de vitaliteit van het gewas. Een reparatiebemesting met mineralen en sporelementen en/of een bekalking kan nu worden uitgevoerd zodat de bodem in 2017 vitaal is voor het nieuwe groeiseizoen.

Denk hierbij aan:

- Zeeschelpenkalk, voor een goede pH regulering en calcium voorziening
- Kleimineralen, voor verbetering van de CEC (buffercapaciteit)
- Gesteentemeel, (Vulkamin en BasaBox) voor onderhoud van mineralen en sporelementen
- Alloy, voor toevoegen van specifieke sporelementen



- Calcifert-S, gips in korrelvorm voor calcium voorziening
- Bokashi, voor opbouw van gezonde organische stof en het lokaal sluiten van kringlopen

Actie

Agriton-ACTIE, schep en maatbeker

Duurzaam ondernemen, dat is waar we bij Agriton op aansturen. We helpen u en uw klant daar graag bij met onze producten. Maar dit keer ook met een geschenk 'op maat'. Bij aanschaf van enkele artikelen helpen we u, met een meelschep en een maatbeker, maat houden. Wel zo handig en natuurlijk duurzaam.

Actievoorwaarden:

Vanaf 1 januari 2017 start deze actie en wordt de maatbeker/meelschep meegestuurd met de bestellingen.

- Bij minimaal 40 liter Microferm of TMR-Organofresh: 1 Agriton maatbeker (2 liter)
- Bij iedere BB Vulkamin, Zeeschelpenkalkmeel, Oesterkalkmeel of Basabox: 1 Agriton meelschep
- Actie duurt zolang de voorraad strekt



In de pers

Zoveel meer te lezen, zoveel meer te leren...

Bij 'Gezien in de pers' laat Agriton met een greep uit enkele publicaties zien dat het kringloopdenken steeds meer voet aan de grond krijgt. De bodem als basis stellen, koesteren en upgraden, daar waar kan. We schrijven er zelf over op onze website. Maar ook daar plaatsen we artikelen van andere media. Enkele samenvattingen leest u hier, in deze nieuwsbrief. Andere berichten leest u on-line.

Wilt u ons volgen? Abonneer u dan met uw emailadres op onze blog (rechtsboven website www.agriton.nl). Daar leest u bijvoorbeeld over de Engelse kroonprins. Hoe hij Frankrijk en Engeland samen afspraken laat maken over de bodemgezondheid. Maar ook het pleidooi van Frank Verhoeven, adviseur van Boerenverstand, over de beroerde businesscase van mestvergisting.

Dichtbij de natuur blijven is de veiligste weg

Dichtbij de natuur blijven is de veiligste weg, aldus een pleidooi van milieutechnoloog en wetenschappelijk directeur van waterinstituut Wetsus, Cees Buisman. Hij houdt ons graag een spiegel voor. Een aantal uitspraken van Buisman staan dichtbij de filosofie van Agriton en delen we hier dan ook graag:

"Ik maak mij zorgen over de bodem en het hele natuurlijk systeem waarin landbouw plaatsvindt. We dwalen steeds verder af van de natuur en raken de verbinding kwijt met onze biologische omgeving. Achter de drive naar meer productie schuilt een hang naar meer welvaart en rijkdom. Ik vraag mij wel eens af; wanneer hebben we genoeg?"

"We verbruiken met onze leefstijl (zoals massaal vlees en zuivel eten) per hoofd van de bevolking 4000 liter zoet water per dag. Dat komt doordat we indirect water uit andere landen halen, onder meer door het importeren van veevoer, waar veel water voor nodig is. Terwijl we (kijkend naar wereldwijde beschikbaarheid) recht hebben op 2000 liter water per dag."

"We willen niet meer delen, en daardoor ontstaat scheefgroei.

Dat zie je nu gebeuren door de industrialisering in onder andere de zorg en de landbouw. Het is toch onethisch dat wij hier rioolwaterslib

met schaarse micronutriënten verbranden, terwijl elders in de wereld mensen sterven door een tekort aan zink? Dat zou ik graag anders zien. Onze milieufootprint wordt voor bijna 80% bepaald door de enorme hoeveelheid water, voedsel en energie die we als mens gebruiken. Dit komt allemaal uit de natuur en hoort weer terug te keren in de natuur. Maar wel zonder de biologische systemen te schaden.

De natuur bestaat al miljarden jaren, daar dichtbij blijven is de veiligste weg voor ons bestaan."

"Industriële landbouw leidt tot monoculturen en aangepaste gewassen die steeds meer water en kunstmest nodig hebben, waardoor de kwaliteit van het hele natuurlijke systeem (o.a. bodem en water) achteruit gaat. Gewassen worden gevoeliger, zodat we meer pesticiden gebruiken om vervolgens te zorgen dat gewassen door genetische manipulatie beter tegen pesticiden kunnen. En zo stapelen we maar door, zonder te weten wat de effecten zijn."

"Bewustzijn is de sleutel. Hoe hoger het bewustzijn, hoe minder hebzucht. En dus wellicht het begin van een nieuwe beweging. Want als onze bodem aan kracht verliest, doen we blijkbaar iets niet goed en boeren we achteruit. Hoe gezonder de bodem, hoe minder onnatuurlijk ingrepen nodig zijn en hoe voedzamer onze gewassen weer worden."

Bron: HZPC Ruggesprak Herfst 2016

Inzet probiotica tegen salmonellabesmetting bij vleesvarkens

Gerard de Jong is samen met zijn vrouw varkenshouder van 2300 vleesvarkens in Biezenmortel. Drie jaar geleden zag hij de salmonella-uitslagen bij zijn vleesvarkens stijgen van score 1 naar score 3. Meer dan 40% van de bloedmonsters bevat dan te veel antistoffen.

"We hadden geen idee van de oorzaak. Ik ben toen direct begonnen de besmetting te onderdrukken met zuren in het drinkwater en later ook het voer.

Maar dat had weinig effect. Bovendien was deze toevoeging kostbaar. Na verschillende

metingen in de stal bleek dat er teveel bacteriën overleefden, ondanks alle reinigingen." Om deze reiniging te verbeteren kwam de Jong via de dierenarts in contact met Panagro. Een bedrijf dat kennis heeft van producten die op bacterieniveau werken. Zowel op ontsmetting, reiniging als het toevoegen van gunstige micro-organismen aan de omgeving (probiotica). "We besloten op drie niveau's in te zetten.

Als eerste met een speciaal inweekmiddel (op basis van enzymen), als tweede een ontsmettingsmiddel en als derde een middel met gunstige lactobacillen. Een bijzondere

maatregel, waarbij de dieren met zogenaamd 'goede' bacteriën worden bespoten."

De belangrijkste vraag is: helpt deze nieuwe aanpak? De cijfers geven aan dat de salmonellascore is teruggezak naar 1 en de dierdagdosering van alle diercategorieën is lager dan 1. Daarnaast verwacht de varkenshouder qua kosten niet veel duurder uit te zijn. "De reinigingsmiddelen kosten hetzelfde, de anderen zijn duurder. Maar bij de vleesvarkens hoef ik geen duur zuur meer te gebruiken. Ook bespaar ik kosten op medicijnen." *Samenvatting uit: Boerderij, november 2016."*

EM-natuurlijk actief

Gemeente Hengelo gaat door met Bokashi

Het resultaat met de Bokashi van bladresten in Hengelo was dusdanig dat men de fermentatie van bladafval heeft opgeschaald. 6 December is daar wederom Bokashi gemaakt van ca. 900 ton afgefallen blad. In het voorjaar wordt dit o.a. verdeeld in de plantsoenen en tuinen.



Op foto: Loonbedrijf Te Riet voert het werk uit met de 'baggingmachine' en heeft hieraan enkele aanpassingen gemaakt om zo de Microferm, Kleimineralen en Zeeschelpenkalk automatisch te kunnen doseren.

Bokashi in de tuin populair

Naast de professionele land- en tuinbouw krijgt Agriton ook meer en meer gehoor bij het particuliere publiek via het concept EM natuurlijk actief. Steeds meer mensen gebruiken thuis de Bokashi-keukenemmer om hun etensresten te fermenteren.



Ook zien we meer aandacht voor onze allesreiniger Wipe&Clean op basis van nuttige microbiologie.

Inmiddels hebben we weer een aantal winkels kunnen toevoegen aan de lijst met verkooppunten. (www.emnatuurlijkactief.nl)

Onderzoek & ontwikkeling

Ook op klei meer organische stof met bokashi

Bokashi verhoogt het organische stof gehalte op de klei van 4,6 naar 5,2. Dat constateerde onderzoeker Jaap van 't Westeinde van de SPNA proefboerderij Ebelsheerd. Van Hall-student Tom van Dijk zette de opmerkelijke resultaten van de driejarige bokashi-proef op een rij.

Tarweopbrengst licht omhoog

De eerste indruk is dat de tarweopbrengst licht omhoog is gegaan. De verschillen zijn echter niet zodanig dat Van 't Westeinde dat nu al officieel als statistische verbetering kan vaststellen. Daarom wordt de proef nogmaals voor drie jaar herhaald.

Op de zware kleigrond in Noord-Groningen wordt alles ingezet om het organische stofgehalte op peil te houden. Dat er door bokashi te gebruiken 0,6 punten bij komt, is zeer opmerkelijk zegt Van 't Westeinde. Deze uitkomst is van grote waarde voor de akkerbouw op de Groninger klei.

Uitgebreide proef

In de proef wordt ook gekeken naar bodem-



gezondheid, plantontwikkeling en de middelen die worden ingezet tegen gewasziekten. In dit kader is het goed te melden dat SPNA proeven doet met minder schimmelbestrijding. 'Met totaal 60 veldjes kun je dit een uitgebreide proef noemen', zegt Van Dijk.

In het onderzoek wordt de chemische en biologische kwaliteit van de grond gemeten en ook de bodemdichtheid. Met bokashi levert de grond minder weerstand op en is

daardoor makkelijker te bewerken. Het proefperceel betreft hele zware klei en met bokashi valt de grond beter uiteen.

Voor de proef werd uitgegaan van 20 ton vers product per hectare. Bij de productie van bokashi bleef er 19 ton over; bij composteren 8 à 9 ton. Bij de onderzoeksresultaten op Ebelsheerd wordt dat als een voordeel aangemerkt. Bij het maken van bokashi gaat weinig materiaal en energie verloren.